

Agata Tatarenko

Szczepienia przeciwko COVID-19 w Rumunii

Od końca 2020 r. w Rumunii – zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej – realizowany jest harmonogram szczepień przeciwko COVID-19. Jak dotąd, pełną dawką zaszczepione zostało 9% populacji kraju. Wraz ze zwiększającą się liczbą zaszczepionych osób maleje nieufność społeczna co do wakcyn przeciw COVID-19. Ponadto działania władz Rumunii można wpisać w tzw. dyplomację szczepionkową. W grudniu 2020 r. prezydent Klaus Iohannis w czasie wizyty w Kiszyniowie obiecał przekazać Mołdawii 200 000 dawek szczepionek; znaczna część preparatów została już wysłana.

Proces wakcynacji. Według informacji podanych 25 kwietnia 2021 r. na rządowej stronie poświęconej procesowi wakcynacji przeciw COVID-19 w Rumunii jedną dawkę szczepionki otrzymało 1 243 193 osób, zaś dwie dawki 1 794 505¹. Państwo szczepi głównie preparatem koncernu Pfizer; wykorzystano już 2 336 756 dawki. Dla porównania, preparat AstraZeneca (obecnie Vaxzevria) podano 419 668 razy. Rumunia korzysta również z preparatów Moderna (wykorzystano 281 254 dawek). Czternastego kwietnia Rumunia otrzymała także szczepionkę Johnson&Johnson, jednak jak dotąd (25 kwietnia 2021 r.) preparat nie jest podawany pacjentom. Była też jednym z państw, które zawiesiło stosowanie szczepionki AstraZeneca. Było to spowodowane pochodzeniem wakcyn z tej samej partii, którą zawieszono we Włoszech po śmierci dwóch mężczyzn. Zawieszenie leku zostało określone przez władze Rumunii jako „środki szczególnej ostrożności” i obowiązywało do zakończenia dochodzenia prowadzonego przez Europejską Agencję Leków (EMA).

Stosunek społeczny do szczepień. W ciągu ostatnich miesięcy stopniowej poprawie ulegał stosunek społeczeństwa Rumunii do szczepień przeciwko COVID-19. Według badań przeprowadzonych we wrześniu i październiku 2020 r. przez agencję Ipsos Rumunii byli jednym ze społeczeństw cechujących się największą niechęcią do szczepień w grupie 28 państw, które obejmowało badanie. We wrześniu 2020 r. tylko 29% Rumunów było stanowczo zdecydowanych na przyjęcie preparatu, zaś ogółem na szczepienie prawdopodobnie zdecydowałyby się 57% osób. Z kolei według badania przeprowadzonego przez Ipsos na początku lutego 2021 r. zamiar szczepień wzrósł. W lutym 7% Rumunów w wieku co najmniej 16 lat na obszarach miejskich zostało już zaszczepionych jedną dawką, a 51% zamierzało stanowczo zaszczepić się w czasie, kiedy będą mieli taką możliwość. Jedynie 1 na 10 Rumunów (13%) nie zamierza się szczepić. Są to głównie osoby młode w wieku 16-24 lat. Podobnie jak w przypadku danych z września 2020 r. kobiety pozostają bardziej sceptyczne niż mężczyźni i bardziej obawiają się szczepień.

Zmiana stosunku Rumunów do szczepień wynika z faktu, że prawie połowa populacji osób mieszkających w miastach (48%) zna już kogoś, kto został zaszczepiony, co przekonało ludzi, którzy wahali się, czy przyjąć preparat. Stopniowo zanika uczucie niepewności towarzyszące szczepionkom, co jest zjawiskiem zauważalnym także wśród innych społeczeństw Unii Europejskiej. Ponadto, jak pokazują badania agencji Ipsos, Rumunii w dużej mierze wolą zostać zaszczepieni niż zachorować na COVID-19. Z tym stwierdzeniem zgadza się 70% Rumunów, zaś 16% jest przeciw. Dla 67% respondentów szczepienia populacyjne są szansą na powrót do normalnego życia (ze stwierdzeniem tym nie zgadza się 19% pytaných)².

Do szczepień usilnie zachęcają rumuńska służba zdrowia oraz przedstawiciele władz. Obecnie w związku ze zbliżającymi się świętami wielkanocnymi (2 maja) w obrządku prawosławnym takie apele przybrały na sile. Do wakcynacji w tym kontekście szczególnie namawia prezydent Rumunii Klaus Iohannis.

¹ Vaccinare-covid.gov.ro, Actualizare zilnică (25/04) – evidența persoanelor vaccinate împotriva COVID-19, 25.04.2021, <https://vaccinare-covid.gov.ro/actualizare-zilnica-25-04-evidenta-persoanelor-vaccinate-impotriva-covid-19/> [26.04.2021].

² Ipsos, Controverse și convingeri despre vaccinarea anti-COVID-19 în România, 18.02.2021, <https://www.ipsos.com/ro-ro/controverse-si-convingeri-despre-vaccinarea-anti-covid-19-romania> [21.04.2020].

Dyplomacja szczepionkowa. W swojej strategii szczepień Rumunia działa zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej. W kraju tym nie prowadzono ożywionej dyskusji na temat preparatów niezatwierdzonych przez Unię Europejską. Krótko po tym, jak Węgry zakupiły Sputnik V, premier Rumunii Florin Cițu (PNL) – zapytany przez dziennikarza, czy Rumunia jest zainteresowana preparatem produkcji rosyjskiej – odpowiedział krótko „nie”, pozostawiając tę sprawę bez szerszego komentarza. Cristian-Silviu Bușoi (PNL), poseł do parlamentu europejskiego (PPE), wskazał, że mimo akceptacji rosyjskiego preparatu przez EMA, nie ma gwarancji, że preparat jest bezpieczny. Bușoi wskazał na doniesienia medialne dotyczące bezpieczeństwa rosyjskiej szczepionki. Według nich w Rosji doszło do czterech zgonów oraz sześciu poważnych komplikacji zdrowotnych. Władze rosyjskie odrzuciły te doniesienia, twierdząc, że szczepionka nie spowodowała ani jednej śmierci.

Premier Cițu zadeklarował, że Rumunia jest gotowa podjąć produkcję szczepionek w Narodowym Instytucie Rozwoju i Badań Medyczno-Wojskowych „Cantacuzino” (Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”). Nie podano informacji, jaki miały to być preparat.

W grudniu 2020 r. podczas wizyty w Kiszyniowie prezydent Rumunii Klaus Iohannis, w ramach wsparcia prezydentki Mołdawii Mai Sandu, obiecał Mołdawii 200 000 szczepionek z limitu przeznaczanego Rumunii przez Unię Europejską. Dwudziestego siódmego lutego 2021 r. Rumunia przekazała Mołdawii 21 600 szczepionek przeciwko COVID-19. Następnego dnia wysłano kolejne dawki preparatu. Akcję koordynowała Komisja Europejska. Przekazanie szczepionek firmy AstraZeneca nastąpiło po tym, jak Rumunia zwróciła się do UE o dostęp do preparatów za pośrednictwem unijnego mechanizmu ochrony ludności (The European Union Civil Protection Mechanism). Unia koordynuje pomoc, a także finansuje do 75% kosztów transportu.

Pomoc udzielona w obliczu pandemii koronawirusa wpłynęła pozytywnie na wizerunek Rumunii wśród społeczeństwa Mołdawii. Najnowsze badanie przeprowadzone w Republice Mołdawii przez firmę iData wskazuje na znaczący wzrost liczby obywateli Mołdawii, którzy chcieliby zjednoczenia państwa z Rumunią. W lutym 2021 r. za opowiadało się za tym 37,5% społeczeństwa, w marcu 2021 r. już 43,9%³.

Wnioski. Polityka szczepionkowa Rumunii odzwierciedla proamerykański i proeuropejski kierunek w polityce zagranicznej, którą obrał rząd premiera Cițu. Rząd Rumunii działa zgodnie z wytycznymi UE dotyczącymi szczepień.

Proces wakcynacji w państwie przebiega stosunkowo sprawnie, zwłaszcza mając na uwadze niewydolność rumuńskiej służby zdrowia oraz początkową niechęć społeczeństwa do szczepień. Pomimo to sytuacja epidemiczna w Rumunii jest niepokojąca: 20 kwietnia 2021 r. w Rumunii, według oficjalnych informacji, odnotowano najwyższą liczbę dziennych zgonów w wyniku COVID-19 od początku pandemii. Dodatkowo w ostatnich tygodniach Rumunia zmagająca się z trudną sytuacją służby zdrowia oraz odwołaniem Vlada Voiculescu ze stanowiska ministra zdrowia (14 kwietnia 2021 r.), czego efektem było napięcie w koalicji rządzącej. Dwudziestego pierwszego kwietnia 2021 r. na stanowisko ministra zdrowia premier Cițu powołał Ioanę Mihăile, której kandydatura została zaproponowana przez USR-PLUS.

³ iData - Date Inteligente, Conferință de presă organizată de Date Inteligente (iData) cu tema „Prezentarea rezultatelor studiului socio-politic, martie 2021”, 06.04.2021, https://www.facebook.com/729728300462955/videos/819789961958868?__tn__=F oraz <https://www.facebook.com/dateinteligente/photos/pcb.3233706576731769/3233706586731858> [22.04.2021].